

EDICE ZNAMENÍ DOBY

Jak se zbavit kostlivců

CO O TOM ŘÍKÁ BIBLE

EDICE ZNAMENÍ DOBY

Jak se zbavit kostlivců

CO O TOM ŘÍKÁ BIBLE

Jak se zbavit kostlivců

Naše země má úžasné křesťanské dějiny. Stali jsme se kolébkou reformace, světu jsme dali Jana Amose Komenského, učitele národů. Bible kralická je jedním ze skvostů světové literatury. Přesto většina obyvatel neví, proč si křesťané připomínají Velikonoce a jaký význam pro ně má Slavnost poslední večeře Páně, která je velikonočními událostmi inspirovaná. Nejspíš je to ani nezajímá. Stačí jim, že mají v kalendáři Velikonoční pondělí, kdy nemusejí jít do školy nebo do práce.

Je to škoda. Právě Velikonoce pomáhají při hledání odpovědí na důležité otázky našeho života. Když pochopím velikonoční poselství, najdu pokoj pro své nitro, protože znovu získám čisté svědomí.

Právě se svědomím má problém stále více lidí. Jak se to projevuje? Věřím, že to znáte. Vzpomínky na to, co bych nejraději vymazal ze svého života, se stále vracejí a nedají mi pokoj. Hledám proto způsob, jak zapomenout. Někdo se snaží ještě víc pracovat, aby přehlušil výčitky svědomí, jiný se je pokouší utopit v alkoholu.

Řešení je přitom tak snadné.

KOSTLIVCI V MÉ SKŘÍNI

Každý z nás máme někde ve skříni „kostlivce“ a bojíme se, kdy ho někdo objeví. Nikdo nemůže říci, že ještě nikomu neublížil. Apoštol Pavel, jeden z autorů Nového zákona, píše: „*Není totiž rozdíl: všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy...*“ (Římanům 3,22.23).

Bible často hovoří o hříchu. Co to je? Jedna z biblických definicí říká, že jde o „porušení zákona“ (1. list Janův 3,4). Jak tomu rozumět? O jakém zákonu je tu řeč?

Podle Bible nám Bůh dal život i vše, co k němu potřebujeme. Abychom mohli žít šťastně a spokojeně, dal všemu řád. Jeho zákony řídí vesmírná tělesa, mají také zásadní vliv na živou i neživou přírodu. Tyto zákony existují nezávisle na nás.

Vedle přírodních zákonů dává Stvořitel také pravidla pro vztah mezi člověkem a Bohem i pro vzájemné soužití nás lidí. Základní zákon platný v celém vesmíru má dva paragrafy:

1. „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.“ (Matouš 22,37)

2. „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ (Matouš 22,39)

Porušení Božích zákonů nazývá Bible hříchem a také připomíná, že každý hřích přináší i své nepříjemné důsledky. Konečným důsledkem hříchu je smrt.

Mnoho lidí věří, že Bůh má radost, když nás za naše hříchy může potrestat. Pletou si dva pojmy – důsledek a trest.

K pochopení možná pomůže malý příklad. Ve škole jsme se učili o tom, že existuje gravitační zákon, díky kterému například váza, kterou pustím z ruky, spadne na zem a rozbije se. Představte si, že se rozhodnu existenci tohoto zákona

vyzkoušet malým experimentem. Najdu nejvyšší dům ve svém městě a pak skočím z jeho střechy dolů. Experiment se podaří, protože padám přímo dolů. Nakonec dopadnu až na zem a zabiju se. Co způsobí mou smrt? Boží trest nebo důsledek platnosti zkoumaného gravitačního zákona?

„Žádná vina není zapomenuta, když o ní ví svědomí.“ (Stefan Zweig)

Bible říká, že každý z nás máme problém s respektováním Božích zákonů. Místo lásky si tak často navzájem ubližujeme a Bible takové jednání popisuje termínem hřích. Bůh nás při stvoření vybavil svědomím, které se ozve vždy, když hřešíme.

V dnešní společnosti se ale o hříchu nemluví. Snažíme se tvářit, jako by nebyl. Tento termín přece nepatří do naší doby. Možná měl svůj význam ve středověku nebo v době světových válek, ale dnes?

Tím, že ze svého slovníku vypouštíme termín „hřích“, se problém viny a výčitek svědomí nevyřeší. Psychologové a psychiatři by o tom mohli vyprávět. Většina jejich pacientů má problém s odpuštěním nebo s tíživými vzpomínkami na něco, co by raději ze své minulosti vymazali.

Jako kluk jsem sousedům jednou rozbil okno. Stihl jsem ale utéct dřív, než sousedka vyhlédla z druhého okna, aby se podívala, kdo to byl. Viděl mne při tom ale její syn. Slíbil, že nic neřekne, ale později mne začal vydírat a já se nechal šikanovat.

Jenže přišla chvíle, kdy po mně chtěl něco, co jsem nemohl udělat. Rozhodl jsem se, že raději přeckám trest za rozbité okno, než abych se nechal dotlačit k něčemu, co si ani nedokážu představit. Sousedce jsem se přiznal a ona k mému překvapení potrestala přísněji svého syna než mě.

Můžeme se nějak vyrovnat se svou minulostí? Můžeme se zbavit trýznivých výčitek svědomí? Nabízí nám Bible nějaké řešení, které je přijatelné i pro člověka žijícího ve 21. století?

Hřích plodí strach

Jedním z důsledků hříchu je strach. S důkazem se setkáváme už v ráji. Je to známý příběh, přesto neuškodí, když si ho připomeneme:

„Nejzchytřejší ze vši polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had.

Řekl ženě: ‚Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?‘

Žena hadovi odvětila: ‚Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: ‚Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.‘‘ Had ženu ujišťoval:

‚Nikoli, nepropadnete smrti. Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojdíte, otevrou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.‘

Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi.

Tu uslyšeli hlas Hospodina Boha procházejícího se po zahradě za denního vánku. I ukryli se člověk a jeho žena před Hospodinem Bohem uprostřed stromů v zahradě.“ (Genesis 3,1–8)

Důsledkem hříchu je i strach z Boha, který je mým Stvořitelem. Hřích mne připravuje o schopnost vnímat Boží lásku. Z Boha, který mne miluje, se v mých představách postupně stává mstivá zrůda, která čeká na mou první chybu, aby mne mohla zničit.

Něco podobného prožili v ráji i Adam s Evou. Ve chvíli, kdy zaslechli přicházejícího Stvořitele, ochromil jejich nitro strach.

Boží reakce na hřích

Jak reaguje Bůh? Mstí se? Trestá je? Co o tom říká Bible?

„Hospodin Bůh zavolal na člověka: ‚Kde jsi?‘

On odpověděl: ‚Uslyšel jsem v zahradě tvůj hlas a bál jsem se. A protože jsem nahý, ukryl jsem se.‘

Bůh mu řekl: „Kdo ti pověděl, že jsi nahý? Nejedl jsi z toho stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst?“

Člověk odpověděl: „Žena, kterou jsi mi dal, aby při mně stála, ta mi dala z toho stromu a já jsem jedl.“

Proto řekl Hospodin Bůh ženě: „Cos to učinila?“

Žena odpověděla: „Had mě podvedl a já jsem jedla.“

I řekl Hospodin Bůh hadovi: „Protože s to učinil, buď proklet, vyvržen ode všech zvířat a ode vši polní zvěře. Polezeš po břiše, po všechny dny svého života žrát budeš prach. Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu.“

Ženě řekl: „Velice rozmnožím tvé trápení i bolesti těhotenství, syny budeš rodit v utrpení, budeš dychtit po svém muži, ale on nad tebou bude vládnout.“

Adamovi řekl: „Uposlechl jsi hlasu své ženy a jedl jsi ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst. Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení. Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst polní byliny. V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátiš.“ (Genesis 3,7–19)

Jak reaguje Bůh? Uráží se? Hněvá se? Mstí se?

Nic z toho. Jen nechá dopadnout následky jejich rozhodnutí. Dovolí, aby

hřích přinesl své důsledky. Proto nakonec prohlásí: „Prach jsi a v prach se navrátiš.“ Tato Boží slova musíme číst v kontextu s tím, co přiznala Eva hadovi, když ji oslovil. Řekla: „Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: „Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.““

Bůh člověka dopředu varoval. Upozornil ho na to, že jedním z důsledků zneužití svobody je smrt. Není to pomsta, ale následek rozhodnutí, které udělali. Eva pocítí bolesti, které by nemusela mít, pokud by poslechla varování. Adam bude při práci zalitý potem, který do té chvíle neznal...

Bůh jim ale nabízí novou šanci. Slova o naději jsou ukryta v poselství, které říká na adresu svůdce: „Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu.“ Zlo bude jednou poraženo. Dábel sice člověku rozdrtí patu, což je vážné zranění, ale dá se vyléčit. Jeden z potomků ženy mu rozdrtí hlavu. Takové zranění se už vyléčit nedá, protože je smrtelné.

Bůh přikrývá mou nahotu

Bůh Adama s Evou seznámil s důsledky jejich hříchu. Podívejme se na pokračování tohoto příběhu: „Hospodin Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené suknice a přioděl je.“ (Genesis 3,21)

Důsledkem hříchu bylo i poznání vlastní nahoty. Adam s Evou se ji pokouší přikrýt pomocí několika listů, které utrhli z fíkovníku. I tak se ale pořád necítí dobře. Ukrývají se v houští a doufají, že je jejich Stvořitel neobjeví.

Pak absolvují nepříjemný rozhovor a dovídají se, co je čeká. Není to nic pěkného. Bojí se, že je Bůh nakonec nechá napospas jejich osudu. To se ale mylí. Bůh přivádí zvíře a z jeho kůže vyrobí oděv, kterým přikrývá nahotu prvních lidí. Adam s Evou se konečně cítí dobře. Už nemají pocit, že se „celé nebe“ dívá na jejich nahá těla.

„Strach je nemoc špatného svědomí.“
(Karel Čapek)

Tato úleva přináší současně i smutek. Naši prarodiče si uvědomují, že kvůli jejich nahotě muselo zemřít nevinné zvíře. Je to vlastně první oběť na naší planetě. Bůh ukazuje, že záchrana před věčnou smrtí, kterou na naši zemi přinesl hřích, nebude snadná. Adam s Evou se také poprvé setkávají s tím, co je jednou čeká – se smrtí.

Současně jim Bůh slibuje, že tu zlo nebude věčně. Přejde chvíle, kdy bude zlo zničeno a spolu s ním zanikne i ďábel, který je jeho původcem.

Už v ráji se člověk dovídá, že cena, kterou Bůh zaplatí za náš hřích, bude vysoká.

JAK SE ZBAVIT KOSTLIVCŮ?

Mnoho lidí se naivně domnívá, že svědomí je podobně děravé jako jejich paměť. Věří tomu, že na stáří zapomenou na hříchy mládí a budou mít konečně klid. Je to zásadní omyl. Pošpiněné svědomí totiž člověku nedá pokoj a klid ani na smrtelné posteli.

Čas od času se vracím k jedné vzpomínce. Navštívil jsem tehdy svou babičku, která ležela v nemocnici po těžké mozkové příhodě. Snažil jsem se ji potěšit, ale v její tváři jsem pořád viděl strach, skoro až děs.

Dodal jsem si odvahy a zeptal se: „Babi, ty se něčeho bojíš?“ Nemohla už mluvit, a tak mi kýváním hlavy odpověděla: „Ano!“ Vyptával jsem se dál. Nakonec jsem zjistil, že se bojí smrti, protože má jeden hodně starý nedorozšířený vztahový problém. Ublížila a nechala to tak. Teď se ozývá její svědomí a ona nemá klid.

Slíbil jsem jí, že vyřídím její prosbu o odpuštění. To odpoledne jsem jí také připomněl 32. žalm, který jsem poprvé v životě slyšel právě od ní. O pár let dřív mne vedla k tomu, abych se ho naučil nazpaměť. Její tvář se během tohoto našeho rozhovoru postupně zklidňovala. Děs v očích zmizel a nakonec se začala usmívat.

Pak už jsem musel odejít, aby mi neujel autobus. Babičku jsem objal, dal jí pusku a ve dveřích jsem jí ještě naposledy zamával. Večer jsem se dověděl, že krátce po mé návštěvě zemřela. Podle lékařky měla na tváři spokojený úsměv.

Davidova zkušenost s hříchem

Tehdy jsem si uvědomil, jakou moc má Boží slovo, které můžeme číst v Bibli. Podívejme se proto na 32. žalm, který pomohl mé babičce najít ztracený pokoj ve chvíli, kdy umírala. Zbavil ji děsu v očích a na její umírající tváři vykouzlil poslední úsměv. David v této básni popisuje svou vlastní zkušenost.

*„Blaze tomu, z něhož je nevěrnost sňata,
jehož hřích je přikryt.*

*Blaze člověku,
jemuž Hospodin nepravost nepočítá,
v jehož duchu není zálučnosti.
Mlčel jsem a moje kosti chřadly,
celé dny jsem pronáškal.*

*Ve dne v noci na mně těžce ležela tvá ruka,
vysýchal mně morek jako v letním žáru.
Svůj hřích jsem před tebou přiznal,
svou nepravost jsem nezakrýval,
řekl jsem: ‚Vyznám se Hospodinu ze své
nevěrnosti.‘*

*A ty jsi ze mne sňal nepravost, hřích můj.
Proto ať se každý věrný k tobě modlí v čas,
kdy lze tě ještě nalézt.
I kdyby se vzdulo mocné vodstvo, k němu
nedosáhne.*

*Tys má skrýše, ty mě chráníš před sou-
žením, nad tím, že jsem vyvázl, zaplesá
všechno kolem.*

*Dám ti prozíravost, ukážu ti cestu, kterou
půjdeš, budu ti radit,
spočine na tobě mé oko.*

*Nebudte jako kůň či mezek bez rozumu:
toho zdobí ohlávka a uzda na zkrocení,
jinak ho u sebe neudržíš.*

*Mnoho bolesti postihne svévolníka,
toho však, kdo doufá v Hospodina,
obklopuje milosrdenství.*

*Radujte se z Hospodina a jásejte, sprá-
vedliví, plesejte všichni, kdo máte přímé
srdce!“*

Krásná a moudrá báseň. Mnohokrát v životě už mi pomohla najít sílu postavit se čelem k tomu, co se mi nepovedlo. Díky tomuto Davidovu žalmu vždy nacházím odvahu přijít se svým ušpiněným svědomím k Bohu s prosbou, aby mi zase vrátil mou ztracenou čistotu.

VELIKONOČNÍ POSELSTVÍ

Velikonoce jsou pro křesťany dobou, kdy si připomínají, co pro ně udělal Ježíš Kristus. Věří, že v osobě Ježíše Krista sestoupil Bůh na naši zemi, aby nás zachránil od konečného důsledku našeho hříchu, kterým je věčná smrt – smrt, ze které není vzkříšení.

Velice pěkně a výstižně to vyjádřil apoštol Pavel, který o Ježíši napsal: *„Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své*

rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí.

A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži.

Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí – a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán.“ (Filipským 2,5–11)

Velká noc

Nejen křesťané slaví Velikonoce. Židé je slavili dávno před vznikem křesťanství. Během „hodu beránka“ při nich vzpomínali na okamžik, který rozhodl o jejich svobodě.

Egyptský faraon tehdy nechtěl dovolit, aby židovští otroci odešli uctívat svého Boha. Jeho tvrdohlavost způsobila Egyptanům spoustu zbytečných starostí a utrpení. Vše mělo vyvrcholit v jednu noc. Hospodin tehdy oznámil, že jeho anděl projde Egyptem a v každém domě, který nebude „označen“ krví beránka, zemře vše prvorozené.

Zatímco většina Egyptanů se tomu smála, Židé poslechli a přinesli oběť, která zachránila život jejich prvorozeným. Zatímco faraon spolu s Egyptany oplakávali smrt prvorozených, Židé mohli konečně opustit Egypt jako svobodní lidé.

Rok co rok pak na jaře slavili Velikonoce, během kterých zabíjeli beránka,

jenž se stal symbolem jejich svobody. Krev tohoto beránka zachránila život jejich prvorozených a také přinesla svobodu od otroctví. Byla i symbolem osvobození od otročení hříchu.

Velký pátek

O co jde při křesťanském slavení Velikonoce?

Během vánočních svátků si křesťané připomínají okamžik, kdy se Bůh stal člověkem. Vzpomínají na chvíli, kdy se Ježíš narodil v Betlémě.

Velikonoční období je zase časem, ve kterém si můžeme připomenout vyvrcholení Ježíšovy služby na naší zemi. Náš Spasitel umírá na kříži, aby svou smrtí podal ten nejsilnější důkaz své lásky k nám.

Výstižně to vyjádřil Jan Křtitel. Když jednoho dne vidí Ježíše, říká svým žákům: „*Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa.*“ (Jan 1,29) Jak může Ježíš snímat HŘÍCH SVĚTA? O co tu jde?

V ráji se ďáblovi podařilo přesvědčit naše prarodiče o tom, že Bůh není láska a nemá je rád. Člověk uvěřil tomu, že Bůh je sobec, kterému vůbec nejde o naše štěstí. Ježíš přišel, aby nás přesvědčil o opaku. Láska k nám ho nakonec přivedla až na kříž.

Na místě, kde Ježíš umíral, stály tehdy tři kříže. Spolu s ním umírali i dva muži, kteří byli odsouzeni na smrt za své zločiny. Lukáš ve svém evangeliu zachytil

zvláštní rozhovor, který mezi sebou vedou tři ukřižovaní: „*Jeden z těch zločinců, kteří viseli na kříži, se mu rouhal: ‚To jsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!‘*

Tu ho ten druhý okřikl: ‚Ty se ani Boha nebojíš? Vždyť jsi sám odsouzen ke stejnému trestu. A my jsme odsouzeni spravedlivě, dostáváme zaslouženou odplatu, ale on nic zlého neudělal.‘

A řekl: ‚Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království.‘

Ježíš mu odpověděl: ‚Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.‘

Bylo už kolem poledne; tu nastala tma po celé zemi až do tří hodin, protože se ztmělo slunce. Chrámová opona se roztrhla v půli. A Ježíš zvolal mocným hlasem: ‚Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.‘ Po těch slovech skonala.“ (Lukáš 23,39–46)

Ještě chvíli před svou smrtí Ježíš odpovídá na prosbu muže, kterého trápí výčitky svědomí. Nejenže mu jeho hříchy odpouští a vrací klid jeho umírající duši, navíc ho ujišťuje, že ho přijme do svého království.

Pro mne je to další důkaz Boží lásky. Ve chvíli, kdy Ježíš trpí na kříži, nemyslí na sebe, ale naslouchá volání muže, který si v poslední chvíli života uvědomil své hříchy a prosí o jejich odpuštění a smíření.

Ježíš se stává beránkem – obětí. Jeho krev nám přináší svobodu. Můžeme se osvobodit od výčitek svědomí, proto-

že právě Ježíšova oběť nám ukazuje na Boha, který nás miluje a je ochotný smazat naše hříchy a vrátit našemu svědomí jeho čistotu.

Bůh vstává z mrtvých

Ježíšovou smrtí velikonoční poselství nekončí. Ještě před západem slunce, dřív než začala sobota, byl Ježíš sejmut z kříže a pohřben. Celou sobotu pak odpočíval ve skalním hrobě.

Pro jeho následovníky to byla smutná sobota. Byli z toho všeho zmateni. Necháпали, co se to vlastně stalo. Učedníci se schovali, protože měli strach, že by se teď zloba duchovních vůdců mohla obrátit proti nim.

Ženy, které přijaly vírou, že Ježíš je Mesiáš, byly daleko odvážnější. Prožívaly podobné zklamání jako učedníci. Nerozuměly tomu, co se stalo. V sobotu podle Desatera odpočívaly: „*Když uplynula sobota a začínal první den týdne, přišly Marie z Magdaly a jiná Marie, aby se podívaly k hrobu.*

A hle, nastalo velké zemětřesení, neboť anděl Páně sestoupil s nebe, odvalil kámen a usedl na něm. Jeho vzezření bylo jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. Strážci byli strachem bez sebe a strnuli jako mrtví.

Anděl řekl ženám: ‚Vy se nebojte. Vím, že hledáte Ježíše, který byl ukřižován. Není zde; byl vzkříšen, jak řekl. Pojďte se podívat na místo, kde ležel. Jděte rychle

povědět jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých; jde před nimi do Galileje, tam ho spatří. Hle, řekl jsem vám to.’

Tu rychle opustily hrob a se strachem i s velikou radostí běžely to oznámit jeho učedníkům. A hle, Ježíš je potkal a řekl: ‚Budte pozdraveny.’

Ženy přistoupily, objímaly jeho nohy a klaněly se mu. Tu jim Ježíš řekl: ‚Nebojte se. Jděte a oznamte mým bratřím, aby šli do Galileje; tam mě uvidí.’“ (Matouš 28,1–10)

Vzkříšený Ježíš se pak ještě čtyřicet dnů setkává se svými následovníky. Odpovídá na jejich otázky a oni postupně začínají chápat to, co si před jeho ukřižováním nedokázali správně vysvětlit.

Nakonec přichází okamžik loučení. Ježíš se vrací ke svému Otci do nebe. Pomalu se vzdaluje a oni slyší jeho poslední slova: ‚Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.’“ (Matouš 28,18–20)

Zapomenutý obřad

Ježíšovi následovníci jsou najednou sami. Připomínají si slova svého Pána. Vybavují si, co je učil. Jeho učedníci vypráví o tom, jak s Ježíšem naposledy prožili Hod beránka. Během obřadu se stalo něco zvláštního. Apoštol Jan to později

popisuje ve svém evangeliu: ‚Když byli u večeře a ďábel již vložil do srdce Jidáše Iškariotského, syna Šimonova, aby ho zradil, Ježíš vstal od stolu a vědom si toho, že mu Otec dal všechno do rukou a že od Boha vyšel a k Bohu odchází, odložil svrchní šat, vzal lněné plátno a přepásal se; pak nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat je plátnem, jímž byl přepásán.

Přišel k Šimonu Petrovi a ten mu řekl: ‚Pane, ty mi chceš mýt nohy?’

Ježíš odpověděl: ‚Co já činím, nyní nechápeš, potom však to pochopíš.’

Petr mu řekl: ‚Nikdy mi nebudeš mýt nohy!’

Ježíš odpověděl: ‚Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl.’

Řekl mu Šimon Petr: ‚Pane, pak tedy nejenom nohy, ale i ruce a hlavu!’

Ježíš mu řekl: ‚Kdo je vykoupán, nepotřebuje než nohy umýt, neboť je celý čistý. I vy jste čistí, ale ne všichni.’ Věděl, kdo ho zradí, a proto řekl: Ne všichni jste čistí.

Když jim umyl nohy, oblékl si svůj šat, opět se posadil a řekl jim: ‚Chápete, co jsem vám učinil? Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a máte pravdu: Skutečně jsem. Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat. Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já. Amen, amen, pravím vám, sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal. Když to víte, blaze vám, jestliže

to také činíte.“ (Jan 13,2–17) Ježíš tehdy ustanovil nový obřad, kterým nahrazuje všechny starozákonní ceremonie.

O co ten večer šlo? Mezi tehdejší zvyky patřila povinnost hostitele zajistit služebníka (otroka), který hostům umyl nohy. Každý Žid se před oslavou Velké noci pořádně vykoupal a také dal do pořádku svůj oděv. Cestou na slavnost si ale ušpinil nohy, které bylo potřeba znovu umýt.

V místnosti, kde Ježíš slavil Hod beránka, ale žádný otrok nebyl. Učedníci se dívají okolo sebe a přemýšlejí, kdo z nich je ten „poslední“, aby se snížil k této podřadné práci. Nikdo se k tomu ale nemá.

Ježíš využívá situace a sám se ujímá role otroka. Sklání se, aby umyl nohy svým žákům. Ti jsou v takovém šoku, že jim chybí slova. Teprve Petr popadne dech a brání se. Ježíš jim vysvětluje princip nového obřadu. Má jim připomínat, že pokora je základní vlastností obyvatel Božího království.

Říká, že jejich těla jsou, až na jejich chodidla, čistá. Připomíná křest, při kterém byla každému z nich odpuštěna jejich hříšná minulost. Protože nedokážou žít bez hříchu, potřebují nové odpuštění.

Většina křesťanských církví na tento obřad zapoměla. Je to škoda. Během obřadu umývání nohou totiž mohu pocítit hmatatelný dotyk Boží odpuštějící ruky. Bůh mi sice odpouští už ve chvíli, kdy mu vyznám svůj hřích, avšak tento

obřad mi dává možnost, abych Boží odpuštění prožil i fyzicky.

„První cestou k Bohu je pokora, druhou pokora, třetí pokora, a kolikrát by ses zeptal, vždy bych ti takto odpověděl.“ (sv. Augustin)

Chladivá voda a dotyk ruky člověka, který symbolicky smývá hřích z mých nohou, to je úžasný dar, který mi Bůh dává, pokud poslechnu jeho výzvu: *„Když to víte, blaze vám, jestliže to také činíte.“*

To číňte na mou památku

Apoštol Pavel ve svém dopise do Korintu připomíná: *„Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a řekl: ‚Toto jest mé tělo, které se za vás vydává; to číňte na mou památku.‘*

Stejně vzal po večeři i kalich a řekl: ‚Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví; to číňte, kdykoli budete pít, na mou památku.‘“ (1. Korintským 11,23.24)

Ježíš si přeje, abychom po obřadu umývání nohou přijímali chléb a víno jako symboly Ježíšovy oběti. Apoštol Pavel přidává vysvětlení: *„Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde.“*

Kdo by tedy jedl tento chléb a pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně.

Necht' každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije. Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení.“ (1. Korintským 11,25–29)

Přijímáním těchto symbolů si připomínám, že spasení nezískám jako odměnu za své skutky, i kdyby byly sebelepší. Hříchy jsou mi odpuštěny jen díky Ježíšově oběti, při které za mne prolil svou nevinou krev. Jeho krev mne osvobozuje od smrti, stejně jako krev velikonocního beránka zachránila všechny prvorozené těsně před odchodem Židů z Egypta.

ODPUŠTĚNÍ MI DÁVÁ ODVAHU ODPOUŠTĚT

K životu křesťana patří i modlitba. Když učedníci prosili Ježíše, aby je naučil, jak se mají modlit, vyslovil vzorovou modlitbu, kterou je známe jako „Otčenáš“. Při modlitbě máme prosit Boha: „*A odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám*“ (Matouš 6,12).

Jako malý kluk jsem se pohádal s bratrem a nechtěl jsem mu odpustit. Táta mne vzal na procházku a cestou vyprávěl, jak byl v roce 1945 při náletu Prahy zničen klášter v Emauzích. Po tomto náletu přešlo ze spánku do náruče smrti

šestnáct milosrdných sester. Mezi nimi i sestra Anna. Dělník, který odklízal trosky, našel útržek posledního dopisu, který tato sestra dostala od svých rodičů. Četl v něm: „*Milá Anno, již jsi nám půl roku nenapsala ani řádky. Což se stále ještě na nás hněváš? Viš přece, jak velmi litujeme té nešťastné události... Dnes, kdy nevíme dne ani hodiny, měla bys, milá Anno...*“ Další řádky dopisu byly propáleny. Tato vyprávění mi tehdy pomohlo najít odvahu k odpuštění.

Bůh je ochotný mi odpustit. Otázkou zůstává, jak jsem na tom já. Mám stejnou ochotu odpustit, když mi někdo ublíží? Co dělat, když chci, ale nemám sílu?

Bůh ví, jak je to pro mne těžké. Pro to mne učí prosit: „*A odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám.*“ Vědomí vlastních hříchů a má touha po odpuštění mi dodávají sílu, chuť i odvahu znovu odpustit.

Při hledání síly k odpuštění mi pomáhá jeden Ježíšův příběh: „*S královstvím nebeským je to tak, jako když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků. Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který byl dlužen mnoho tisíc hřiven. Protože mu je nemohl vrátit, rozkázal ho pán prodat i s ženou a dětmi a se vším, co měl, a nahradit ztrátu.*

Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: ‚Měj se mnou strpení a všechno ti vrátím!‘

Pán se ustrnul nad oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil.

Sotva však ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů; chytil ho za krk a křičel: „Zaplat' mi, co jsi dlužen!“

Jeho spoluslužebník mu padl k nohám a prosil ho: „Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!“

On však nechtěl, ale šel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí dluh.

Když jeho spoluslužebníci viděli, co se přihodilo, velice se zarmoutili; šli a oznámili svému pánu všechno, co se stalo. Tu ho pán zavolal a řekl mu: „Služebníku zlý, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil; neměl ses také ty smilovat nad svým spoluslužebníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?“

A rozhněval se jeho pán a dal ho do vězení, dokud nezaplatí celý dluh.“ (Matouš 18,23–34)

Ježíš ještě dodá poučení: „*Tak bude jednat s vámi můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru*“ (Matouš 18,35).

Odpuštění buduje vztahy

Součástí mé modlitby má být i prosba: „*A odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám.*“ Ježíš mi tím připomíná, že vztahy jsou tím nejcennějším, co v životě mám.

V dokumentu České televize o povodních, které v roce 1997 postihly i naši

zemi, byl rozhovor se starou paní. Vdově, které povodeň zničila dům, nezbylo vůbec nic. Vše vzala velká voda. Když se jí reportér ptal, co jí nejvíc chybí, odpověděla: „V nočním stolku jsem měla dopisy, které mi psal můj manžel. Často jsem si je četla a vzpomínala na to, jak nám spolu bylo krásně. Měli jsme se moc rádi...“

Zlo ničí vše krásné. Hřích narušuje i naše vztahy s lidmi, které máme rádi. Nejhorší je, že na jeden nevyřešený problém se nabalí druhý, pak další a další... Na konci je zničené manželství, nefunkující rodina nebo rozhádané církevní společenství.

NIČENÍ „KOSTLIVCŮ“ KROK ZA KROKEM

Vraťme se ještě jednou k 32. žalmu, ve kterém se s námi David dělí o svou zkušenost. Popisuje, jak se s Boží pomocí zbavil všech „kostlivců ve skříní“ a jak díky tomu našel opět klid, čisté svědomí i ztracené štěstí.

„Odpuštění je nejdražší klenot na světě.“ (William Barclay)

Pravé štěstí si totiž každý z nás může představovat jinak. Pro někoho je to stovka ležic na chodníku, pro jiného pře-

ba výhra ve sportce. Každý máme svou představu.

Co přineslo pocit štěstí Davidovi?

*„Šťastný je člověk,
jemuž jsou odpuštěny viny,
jehož hříchy jsou pohřbeny.
Šťastný je člověk,
kterému Bůh nepočítá provinění
a v jehož srdci není klamu.“*
(Žalm 32,1.2; SNC)

David se považuje za šťastného ve chvíli, kdy mu Bůh odpouští hříchy. Štěstí je stav, kdy má díky Boží odpuštějící milosti čisté svědomí.

Zatloukáním si škodíš

David nebagatelizuje hřích, neříká, že o nic nejde. Stydí se za to, co udělal, a byl by nejraději, kdyby o tom nikdo nevěděl:

*„Dokud jsem mlčel a skrýval svůj hřích,
moje kosti vysychaly a celé dny jsem
pronařikal.
Bože, ve dne i v noci na mne doléhala
tvá spravedlivá ruka, má svěžest se
vytratila jako v letním žáru.“* (Žalm 32,3.4; SNC)

David zachytil několika slovy, co prožívám, když se snažím skrývat svůj hřích. Jsem najednou vnitřně vyprahlý. Veškerá radost se vytrácí a mé myšlenky se ubírají spíše ke skepsi a depresi.

Spousta lidí se domnívá, že nejlepší je „zatloukat, zatloukat a znovu zatloukat“, jak to radíval manželský porad-

ce a sexuolog pan Miroslav Plzák. Jenže hřích, i když zatloukaný a zdánlivě dobře zamaskovaný, ničí mé nitro. Není snadné umlčet vlastní svědomí. Čím déle v sobě nosím hřích, z jehož odhalení mám strach, tím větší paseku v mé duši udělá.

Vyznání osvobozuje

I David poznal, že zatloukání neřeší jeho problém:

*„Proto jsem ti, Bože, přiznal svůj hřích
a odkryl před tebou své špatnosti.*

*Řekl jsem: „Vyznám se Bohu ze svých
hříchů!“*

A tys mi odpustil

a smazal moji špatnost i mé viny.“
(Žalm 32,5; SNC)

Jednou jsem v Ostravě naletěl „skořápkářům“, kteří mne obrali o pětistovku. Bylo to v době, kdy jsme doma počítali každou korunu. Když jsem se díval, jak jeden z nich skrývá pod skořápkami kuličku, vždy jsem uhádl, pod kterou je schovaná. Jakmile jsem vsadil pětistovku, tak do mne v jednom okamžiku kdosi „náhodou“ strčil a já se na chvíli nemohl soustředit na kuličku. Prohrál jsem.

Jel jsem domů a bylo mi zle. Řešil jsem, zda to mám říct manželce nebo ne. Znal jsem její názor na podobné „hraní o peníze“, a tak jsem měl strach z její reakce. Nakonec jsem jí o mé prohře řekl až třetí den. Vůbec nic mi nevyčítala. Poznala, že mne to užírání i bez jejích výčitek.

Já si pak v duchu nadával, že jsem jí to neřekl hned.

Podle Davida je šťastný ten, kdo umí vyznat svůj hřích hned, jakmile si ho uvědomí. Nemusí se pak zbytečně trápit. Je to jeho zkušenost.

Neodkládej to na zítřek

David přidává varování:

*„Proto ať se každý věrně k tobě modlí,
dokud jsou dveře k tobě otevřené,
dříve, než nadejde den soudu.
Nemusí se pak bát ani povodně.“*
(Žalm 32,6; SNC)

Celou Bibli se vine myšlenka Boží milosti. Souběžně s ní můžeme sledovat i téma Božího soudu. Doba pro odpuštění mých hříchů je omezená. Objektivně okamžikem, kdy v nebi zasedne soud, subjektivně mou smrtí, kterou končí má šance na smíření s Bohem.

Místo trápení radost

David našel sílu k vyznání hřichu, a proto může zpívat:

*„Ty jsi má skrýše, zbavíš mne trápení,
mé srdce naplníš vítězným jásetem.“*
(Žalm 32,7; SNC)

Při čtení biblických příběhů jsem si už jako malý kluk představoval, že jsem David porážející Goliáše. Jindy jsem byl Samsonem, který sám porazil nepřátelské vojsko... Ve snech jsem byl rád vítězným vojevůdcem nebo bohatýřem.

Mnohem později jsem pochopil, že hrdinou a vítězem je každý, kdo se jako David rozhodne dát své hříchy do Božích rukou. Pokud to udělám, zažiji i já „jásot vítězů“. Není větší vítězství než toto.

Nebud' jako splašený kůň

Odpuštěním můj boj nekončí. Bůh mi proto nabízí další spolupráci:

*„Dám ti prozíravost, říká Bůh,
ukázu ti cestu, kudy půjdeš,
budu ti radit, své oko z tebe nespustím.
Nebudte jankovití jako kůň či mezek,
na ty domluva neplatí, jen ohlávka
a uzda, jinak je nezkrotíš.
Bezbožní se sami ženou do trápení,
kdo však na Boha spoléhá,
toho zasype laskavostí.“*
(Žalm 32,8–10; SNC)

Nevím, zda jste někdy viděli „jankovitého koně“. Mně se vybavila vzpomínka na olympijské hry, kdy jeden z našich moderních pětibojařů přišel o šanci na medaili jen díky tomu, že si vylosoval špatného koně. Ten si během soutěže postavil hlavu a to byl konec nadějí...

Hospodin nás v tomto žalmu varuje před jednáním, které se podobá koni či mezku „bez rozumu“ (ČEP). Takové zvíře se musí učit poslušnosti za pomoci ohlávky a uzdy. Pokud se kůň či mezek nenaučí poslušnosti, pak nemá žádnou cenu, protože není k ničemu. Jeho majitel z něj nemá žádný prospěch. Kdo by chtěl takového koně?

Víc než pouhé odpuštění

Bůh mi nabízí odpuštění hříchů. Nabízí mi svou milost. Současně mi také nabízí moc, která mne začne postupně osvobozovat od mé závislosti na hříchu. Přijetím milosti a odpuštění získávám bezúhonnost, která je důvodem ke zpěvu.

*„Zajásejte všichni bezúhonní,
zpívejte mu všichni srdcem upřímní!“
(Žalm 32,11)*

Pokud se budu snažit problémy s hříchem řešit tím, že je zametu pod koberec, na dlouho mi to nepomůže. Jednou přijde chvíle, kdy už se toho pod koberec víc nevejde a já budu muset uklízet...

I David se nejdříve snaží své problémy řešit tím, že je zametá pod koberec. K Bohu přichází až ve chvíli, když se přesvědčil, že tato cesta k řešení nevede. Jistota odpuštění, kterou u Boha získal, ho naplnila radostí a vděčností a také inspirovala tuto nádhernou píseň.

Smíření s Bohem

Můj devadesátiletý tchán v poslední době často při loučení cituje slova, která napsal apoštol Pavel svým přátelům v Korintu: *„Prosím na místě Kristově, smiřte se s Bohem!“* (2. Korintským 5,20) Neříká tím, že je lepší než my. Jen připomíná hodnotu, kterou díky svým bohatým životním zkušenostem považuje za nejdůležitější.

Slavnost poslední večeře Páně mi přináší jistotu, že mezi Bohem a mnou je zase všechno v pořádku. Při obřadu umývání nohou prožívám dotyk Božích odpouštějících rukou. Když se pak sám skláním, abych umyl nohy někomu jinému, mé ruce se na chvíli stávají rukama mého Spasitele.

*„Pane, dej mi poznat, kde jsem se provinil na druhém člověku, kde jsem dopustil, aby mi chyběla láska a porozumění. Jdu-li nesprávnou cestou, pomoz mi, abych se obrátil, a dej mi sílu, abych také odpustil těm, kteří se provinili na mně. Dej, ať všichni lidé pochopí, že nejsou živi pouze chlebem, ale Tvým odpuštěním. Dej, ať se všichni neustále ptáme po Tobě a žijeme s Tebou.“
(Alfonso Pereira)*

Přijímáním chleba a vína (tedy „pod obojí“) dávám Bohu najevo svou touhu po obnovení smlouvy, díky které zůstávám jeho dítětem.

Události, které se staly v období židovských Velikonoc, mi připomínají potřebu smíření. Ježíš zařídil vše, co potřebuji k tomu, abych při Slavnosti poslední večeře Páně mohl prožít očistění od hříšné minulosti i ujistění, že znovu patřířím do Boží nebeské rodiny. Ne pro mou

svatost a dokonalost, ale jen díky tomu, co pro mne udělal Ježíš.

Je tu ještě jedna zvláštnost. Ježíš neříká, jak často mám tuto slavnost slavit, neurčuje žádné datum. První křesťané ji prožívali téměř každý den. Jak to udělám já? To záleží i na tom, jak se domluví s ostatními v mé církvi, v komunitě lidí,

kteří stejně jako já chtějí ve svém životě respektovat učení Ježíše Krista.

Ježíš udělal vše pro to, abych nemusel žít se svědomím plným hříchů. Učí mne odpouštět i odpuštění přijímat. Pro to mne zve na Slavnost poslední večeře Páně.

Přijmeš jeho pozvání?

Jak se zbavit kostlivců

Vlastimil Fürst

Znamení doby 10

Vydalo nakladatelství Advent-Orion, Roztocká 5, 160 00 Praha 6

e-mail: expedice@adventorion.cz, www.adventorion.cz

Odpovědná redaktorka: Michaela Hrachovcová

Grafická úprava: Robert Prokopec

Foto na obálce: istockphoto.com

Vytiskla tiskárna ARTRON, s. r. o., Boskovice

Praha 2014

Chcete-li se o daném tématu dovědět víc,
kontaktujte Středisko korespondenčních kurzů, www.skk.cz.

Každý z nás máme někde ve skříni „kostlivce“ a bojíme se, kdy ho někdo objeví. Vzpomínky na to, co bychom nejraději vymazali ze svého života, se však čas od času vrací a nedají nám pokoj. Velikonoční poselství nám pomáhá zbavit se všeho, co tíží naše svědomí. Při Slavnosti večere Páně můžeme prožít odpuštění i ujištění, že znovu patříme do Boží nebeské rodiny, a to díky tomu, co pro nás v onen Velký pátek Kristus vykonal.

